

Wetenschappen • Historische mijlpalen van het zeewetenschappelijk onderzoek

M478 Herstal

De M478 Herstal was tussen 1957 en 1991 actief als binnenwatermijnenveger voor de Belgische zeemacht. Tijdens de jaren 1960 werd het schip van tijd tot tijd afgestaan voor oceanografische, hydrografische en meteorologische campagnes in binnen- en buitenlandse wateren, terwijl het gedurende de jaren 1970 ook ingezet werd tijdens Project Zee. Dit multidisciplinair oceanografisch Belgisch onderzoeksprogramma vond plaats tussen 1970 en 1976 en deed een beroep op verschillende marineschepen, waaronder ook de *Herstal*, voor bemonsteringscampagnes in de Noordzee.

Achteraanzicht van de M478 Herstal (© Raphodon/belgian-navy.be).

Korte geschiedenis van M478 Herstal

SCHEEPSWERF	Mercantile Marine Yard – Kruibeke, België
INDIENSTNAME	14 oktober 1957
AFMETINGEN	34,5m x 6,70m x 2,10m
WATERVERPLAATSING	190 ton (geladen) 160 ton (standaard)
ROEPLETTERS	ORHO
HISTORIEK	<ul style="list-style-type: none">• 1956 – 14 oktober 1957: US Navy (M90)• 14 oktober 1957 – 6 juni 1991: Belgische Marine (M478 Herstal - MSI: Binnenwatermijnenveger)

De M478 Herstal werd op kosten van de US Navy gebouwd op de Belgische scheepswerf Mercantile Marine Yard in Kruibeke. De Amerikaanse kredieten voor de constructie van dit schip kwamen er in het kader van de Mutual Defense Assistance Program (MDAP), dat na de Tweede Wereldoorlog in het leven geroepen werd door de VS en als doel

had Europese landen te ondersteunen bij de uitbouw van hun krijgsmachten. Op die manier wilde de VS ervoor zorgen dat West-Europa buiten de invloedssfeer van de Sovjet-Unie bleef. De *Herstal*, die in oktober 1957 in dienst genomen werd, was oorspronkelijk een riviermijnenveger van het type MSI (Minesweeper Inshore), die als taak had de Schelde mijnevrij te houden. Het schip werd echter, net als de *M472 Kortrijk* en de *M471 Hasselt*, ook regelmatig ingezet in de Noordzee en het Kanaal. Het vaartuig was uitgerust met magnetisch, akoestisch en mechanisch mijnveegtuig, geschikt voor vrij ondiepe wateren van 4,5 tot 10 meter. De M478 Herstal werd later omgebouwd tot een Ready Duty Ship (patrouillevaartuig voor snelle interventies), belast met de bestrijding van zeevervuiling en de controle van vissersvaartuigen. Het schip bleef actief tot 6 juni 1991. Over het lot van de *Herstal* na die datum is niets teruggevonden [1, 2].

Bijdrage aan de wetenschap

Nadat de onafhankelijkheid van voormalig Belgisch-Congo in 1960 een einde had gemaakt aan de drukke koloniale opdrachten van de Zeemacht, kon de vloot van de Belgische Marine meer tijd vrijmaken voor andere projecten. Al snel kwam er dan ook een collaboratie tot stand tussen de overheidsinstellingen voor wetenschapsbeleid, de Marine en de verschillende universiteiten en wetenschappelijke instellingen van het land. Tijdens de jaren 1960 werden zo onder andere de [A955 Eupen](#), de [A958 Zénobe Gramme](#), de [A962 Mechelen](#) en ook de *M478 Herstal* regelmatig afgestaan voor oceanografische, hydrografische en meteorologische campagnes in binnen- en buitenlandse wateren. Op het einde van de jaren 1960 nam de *M478 Herstal* zo bijvoorbeeld - samen met de onder andere de [A962 Mechelen](#) en de [A958 Zénobe Gramme](#) - deel aan opzoeken en observaties op de Noordzee over waterbezuiniging door koolwaterstoffen. De opzet van dit project (vermoedelijk een voorloper van latere studies in kader van het [Bonn-akkoord](#)) had een internationaal karakter, maar werd wel getrokken door België [3]. Net als andere mijnenvegers zoals de [M471 Hasselt](#) en de [M472 Kortrijk](#), werd de *M478 Herstal* van tijd tot tijd ook ingezet als hydrografisch onderzoeksschip en in de jaren 1970 speelde het schip een rol in 'Project Zee' [2, 3, 4, 5]. Eind 1970 werd door de federale overheid een belangrijke impuls gegeven aan het multidisciplinair oceanografisch onderzoek in België door de lancering van dit project, de [eerste fase van het programmatorisch onderzoek van de Noordzee](#). Tijdens deze onderneming werkten tussen 1971 en 1976 200 onderzoekers uit verschillende disciplines en van 40 universitaire labo's en wetenschappelijke instellingen samen bij het verzamelen van wetenschappelijke data en het ontwikkelen van modelleringstechnieken om de impact van natuurlijke fenomenen en antropogene (door de mens veroorzaakte) effecten op het mariene milieu te simuleren [4, 5]. Tijdens dit eerste grootschalige, interdisciplinaire en systematische marien onderzoeksprogramma in België deed de [A962 Mechelen](#) dienst als voornaamste onderzoeksplatform, maar ook andere vaartuigen, zoals de *Herstal* (maar o.a. ook de [M471 Hasselt](#), [M472 Kortrijk](#), de [A963 Spa](#), de [A958 Zénobe Gramme](#) en de [Paster Pype](#)) werden ingezet voor bemonsteringscampagnes [3].

Zijaanzicht van de *M478 Herstal* (© [akpool](#)).

Hoe verwijzen naar deze fiche?

VLIZ Wetenschappen (2015). *M478 Herstal* – Historische mijlpalen van het zeewetenschappelijk onderzoek. *VLIZ Information Sheets*, 158. Vlaams Instituut voor de Zee (VLIZ): Oostende, 3 pp. (versie 13/08/2015)

Bronnen

- [1] **Van Ginderen, L.; Delgoffe, C.** (1996). Fotoboek Belgische zeemacht = Album photographique force navale = Photobook Belgian navy 1946-1996. Vlaamse Maritieme Ruilvereniging: Antwerpen. 192 pp., 40, [details](#)
- [2] Van de Zeemacht tot de Marine (1946-2005), **op:** website De Vrienden van de sectie Marine van het Koninklijk Museum van het Leger en de Krijgsgeschiedenis (http://www.marine-mra-klm.be/vloot_zm_marine_185.htm).
- [3] **Anrys, H.; de Decker de Brandeken, J.-M.; Eygenraam, P.; Liénart, J.-C.; Poskin, E.; Pouillet, E.; Vandenstein, P.; Van Schoonbeek, P.; Verleyen, J.** (1992). De zeemacht: van de admiraliteit van Vlaanderen tot de Belgische Zeemacht. Lannoo: Tielt. ISBN 90-209-1876-1. 272 pp., 240, [details](#)
- [4] **Herman, R., Mees, J., Pirlet, H., Verleye, T., Lescrauwaet, A.K.** (2013). Marien onderzoek. In: Lescrauwaet, A.K., Pirlet, H., Verleye, T., Mees, J., Herman, R. (Eds.), *Compendium voor Kust en Zee 2013: Een geïntegreerd kennisdocument over de socio-economische, ecologische en institutionele aspecten van de kust en zee in Vlaanderen en België*. Oostende, Belgium, p. 12-75., [online raadpleegbaar](#)
- [5] --, 'Phase I – Project Sea (1970-176)', **op:** Belspo – Welkom bij het Federaal Wetenschapsbeleid (http://www.belspo.be/belspo/NorthSea/phasel_en.stm).

